

JAN HARM BOSCHSTRAAT

Vooranstaand figuur uit de verzetsbeweging tijdens de oorlogsjaren '40-'45; geb. in 1900, door de bezetter gefusilleerd op 1 april 1945

JOHANNES TER HORSTSTRAAT

Vooranstaand figuur uit de verzetsbeweging tijdens de oorlogsjaren '40-'45; geb. in 1913, door de bezetter gefusilleerd op 24 sept. 1944

HULSBECKGAARDE

naar gebroeders Gerrit C.H. Hulsbeek en Jannes Hulsbeek als verzetstrijders in de oorlog 1940-1945 op 19 oktober 1944 gefusilleerd.

VAN ESSENGAARDE

naar Antonie van Essen, als verzetstrijder in de oorlog 1940-1945 op 31 maart 1945 gefusilleerd.

BREUGELMANSGAARDE

naar Pieter Breugelmans, als verzetstrijder in de oorlog 1940-1945 op 1 april 1945 gefusilleerd.

Verzet geëerd in straatnamen

Arnold Fortuin

Foto's: Leo Metternich

Gewone mannen waren het, zonder stoerdoenerij in het verzet gegaan tegen de Duitse bezetting. Ze kenden de levensgevaarlijke risico's die er aan verbonden waren en realiseerden zich dat zelfs in eigen kring verraad loerde. In zijn standaardwerk 'Enschede 1940-1945' besteedt J. van Ooyik aandacht aan die verzetstrijders. Hij voegt daaraan de lijst toe van tweeëndertig mensen die door de Duitse Sicherheitsdienst (SD) koelbloedig en vaak na zware martelingen werden vermoord.

Enschede houdt de herinnering aan de slachtoffers van de bezetting in ere, door de naam van een aantal van hen aan straatnamen te koppelen. Daardoor kennen we de gaarden, ingeklemd tussen Parallelweg en Van Lochemstraat, zoals de Minkgaarde, de Van Essengaarde, de Wenninkgaarde, de Breugelmansgaarde, de Hulsbeekgaarde, de Straatmangaarde en de Overduingaarde. We kennen verder in Enschede de dr. H.A. Thiadensstraat op het Ribbelt nabij de Hoge Boekelerweg, en de Jan Harm Boschstraat en de Johannes ter Horststraat in De Veldkamp nabij de Haaksbergerstraat. Daarmee werden (en worden nog steeds) acht van de tweeëndertig door de SD gefusilleerde leden van het Enschedese verzet geëerd. De twee laatstgenoemde straten kregen in 1947 de namen van twee vooranstaande verzetstrijders. In 1955 werd de naam van zenuwarts dr. Hendrik Arend Thiadens aan een straat verbonden. Thiadens, belast met het leiden van sabotage-opdrachten werd op 1 april 1945, de dag van de bevrijding van Enschede, geëxecuteerd door de SD, gelijk met Piet Breugelmans, naar wie later een gaarde werd genoemd.

*Straatnaam
als spiegel
van historie*

Op 6 mei 1985 stelt het gemeentebestuur van Enschede aan de raad voor: 'als symbool voor het verzet, daarmee enige verzetstrijders postuum te willen eren'. In het voorstel wordt verder gezegd: 'zonder daarmede anderen tekort te willen doen, een aantal namen te hebben geselecteerd die zich in bijzondere mate voor het herkrijgen van de vrijheid hebben ingezet en naar wie nog geen straat is vernoemd'. Daarvoor worden nieuwe straten (de gaarden) op het terrein van het voormalige Van Heckcomplex aangewezen.

De verzetstrijders Jan Hendrik Wennink, Wieger Mink en Antonie van Essen werden een dag voor de bevrijding koelbloedig doodgeschoten toen zij, na jarenlang in het verzet actief te zijn, met hun groep op het adres Sumatrastraat 3 vergaderden. De gastheer Gerard ter Borg, zijn zoon Gerrit

Engelbert ter Borg, diens vrouw Janette ter Borg-Elfering en Johannes Jacobus François, Gerard Lubertus Rutgers en Pieter Zandbergen ondergingen hetzelfde lot. De Hulsbeekgaarde dankt de naam aan de broers en verzetstrijders Gerrit Cornelis en Jannes Hulsbeek, die samen met andere illegale strijders na zware mishandelingen op 19 oktober 1944 werden doodgeschoten op het vliegveld Twenthe. Ook de namen van twee verzetstrijders die de oorlog overleefden, werden aan de gaarden gegeven. Daardoor kennen we nu de ds. Leendert Overduingaarde en de Klaas Straatmangaarde.

In Boekelo gaan stemmen op om in de uitbreidingsplannen opnieuw namen van verzetshelden op soortgelijke wijze in herinnering te houden. Het gezegde 'beter laat dan nooit' is hier zeker op zijn plaats!

naar Wieger Mink, als verzetstrijder in de oorlog 1940-1945 op 31 maart 1945 gefusilleerd.

MINKGAARDE

naar Jan H. Wennink, als verzetstrijder in de oorlog 1940-1945 op 31 maart 1945 gefusilleerd.

WENNINKGAARDE

Zenuwarts te Enschede van 1936-1945. Hij werd op 1 april 1945, als verzetstrijder door de bezetters om het leven gebracht.

DR. H. A. THIADENSSTRAAT